

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 17P/129/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319202852
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4319202852.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábelovou vo veci starostlivosti o mal. deti C. - K., nar.: XX.XX.XXXX a F., nar.: XX.XX.XXXX v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach, deti rodičov: L. C., nar.: XX.XX.XXXX, bytom V. 10X/XX, U., otec neuvedený, za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry v Leviciach, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd u mal. detí C.: K., nar.: XX.XX.XXXX a F., nar.: XX.XX.XXXX n a r i a ď u j e ústavnú starostlivosť, ktorú budú mal. deti vykonávať v Centre pre deti a rodiny Kolíňany, Hlavná 499, Kolíňany.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu každému z mal. detí sumou zodpovedajúcou 30% sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Kolíňany, Hlavná 499, Kolíňany, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd bez návrhu na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, uznesením zo dňa 29.07.2019 pod č.k. 17P/129/2019-5 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí. Podnet vo veci samej odôvodnil nesplnením účelu výchovného opatrenia nariadeného tunajším súdom. Uviedol, že matka nemá vytvorené podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Matka v zariadení maloletých navštívila len niekoľkokrát, aj to nerešpektovala režim, na ktorý sú maloleté deti navyknuté. Napriek uloženej povinnosti podrobiť sa odbornému psychiatrickému vyšetreniu, toto neabsolvovala.

2. Uznesením zo dňa 29.07.2019 pod č.k. 17P/129/2019-5 začal tunajší súd konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Kolíňany. V prejednávanej veci mal súd preukázanú dôvodnosť potreby okamžitého zásahu súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia, keďže účinnosť výchovného opatrenia nariadeného tunajším súdom, ktorým boli maloleté deti umiestnené v Centre pre deti a rodiny Kolíňany, končí dňa 07.08.2019. Zhodnotením účinnosti výchovného opatrenia súd zistil, že toto nesplnilo svoj účel, nakoľko k náprave rodinných a sociálnych v pomerov maloletých detí nedošlo. Matka si nevytvorila podmienky na prevzatie osobnej starostlivosti o maloleté deti, neabsolvovala odborné vyšetrenie psychiatrom. Šetrením nebola zistená ani iná osoba, ktorá by mala záujem o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, resp. pestúnskej starostlivosti. Nenariadením neodkladného opatrenia by po uplynutí platnosti nariadeného výchovného opatrenia by sa maloleté deti ocitli bez akejkoľvek starostlivosti v stave ohrozenia ich života, zdravia a priaznivého vývinu.

3. Súd rozhodol v neprítomnosti matky maloletých detí, ktorá mala doručenie predvolania na pojednávanie vykázané riadne a včas, svoju neúčast' neospravedlnila, nepožiadala o jeho odročenie.

4. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť podanému podnetu. Uviedol, že nariadené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel, na strane matky nedošlo k náprave pomerov, pričom nejestvuje soba vhodná a schopná prevziať starostlivosť o maloleté deti. Uviedol, že matka od januára 2020 maloleté deti v centre nenavštívila, vyživovaciu povinnosť si neplní. Bola vyzvaná na účasť na prípadovej konferencii za účelom udelenia súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti pre maloleté deti, napriek poučeniu o dôležitosti jej účasti, toto stretnutie odignorovala. Pre prípad nariadenia ústavnej starostlivosti navrhol matku detí zaviazat' prispievať na ich výživu tzv. minimálnym výživným.

5. Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Leviciach navrhla nariadiť u maloletých detí ústavnú starostlivosť a zaviazat' prispievať matku na výživu detí sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. tzv. minimálnym výživným.

6. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav: maloletá F. a mal. K. pochádzajú z mimomanželského vzťahu ich matky L. C., otec v ich rodnom liste nie je uvedený. Matka má vyživovaciu povinnosť k mal. H., nar.: XX.XX.XXXX, mal. E., nar.: XX.XX.XXXX a mal. C., nar.: XX.XX.XXXX, ktorí sa nachádzajú v centre pre deti a rodiny Kolíňany na základe nariadeného neodkladného opatrenia. Na tunajšom súde prebieha konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti. Tunajší súd uznesením zo dňa 26.11.2018 pod č.k. 6P/173/2018-25 nariadil u maloletých detí výchovné opatrenie - pobyt v Centre pre deti a rodiny Kolíňany za účelom zabezpečenia rodinných a sociálnych pomerov na obdobie šiestich mesiacov. Matke mal. detí uložil povinnosť spolupracovať s ÚPSVaR Levice, CDR Kolíňany a uložil jej povinnosť podrobiť sa odbornému psychiatrickému vyšetreniu. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 07.02.2019.

7. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 28 ods. 2 Zákona rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 odsek 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Podľa § 54 odsek 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 odsek 2 a 3 alebo podľa § 56, súd rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

12. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti a označené zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

13. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

17. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že nariadeniu výchovného opatrenia, ktorým boli maloleté deti umiestnené do Centra pre deti a rodiny Kolíňany predchádzalo vážne narušenie výchovy detí v domácom prostredí matky. Bytové a sociálne pomery matky boli zhodnotené ako absolútne nevyhovujúce, napriek neustálym šetreniam v domácom prostredí matky, mnohopočetným odporúčaniam a výzvam matke zameraným na sanáciu jej prostredia si matka svoju bytovú situáciu nevyriešila. Vzhľadom k podozreniu z prítomnosti psychického ochorenia matky jej bola uložená povinnosť podrobiť sa psychiatrickému vyšetreniu.

20. Zhodnotením účinnosti nariadeného výchovného opatrenia súd dospel k záveru, že k náprave rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí nedošlo. Matka si svoje bytové a sociálne pomery neupravila, šetrením v jej domácnosti bolo zistené, že matka nemá vytvorené podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Matka nebola v tomto smere schopná zjednať nápravu, hoci na nedostatky bola dlhodobo upozorňovaná a vyzývaná. V čase šetrenia kolíznym opatrovníkom bola matka bez príjmu, nemala ani občiansky preukaz. Napriek uloženej povinnosti absolvovať psychiatrické vyšetrenie toto neabsolvovala s vyjadrením, že je príliš mladá na užívanie psychiatrických liekov. Takýto postoj matky svedčí taktiež o jej laxnom, nezodpovednom prístupe k výkonu rodičovských práva a povinností. Ako vyplynulo z komplexnej správy zaslanej Centrom pre deti a rodiny Kolíňany, matka kontaktuje maloleté deti nepravidelne prostredníctvom telefónu alebo sociálnych sietí. V rozhovoroch deti zavádza, sľubuje, že ich príde navštíviť, čo nedodrží, čo na deti pôsobí negatívne. Dňa 02.10.2019 boli kontaktovaní matkinou sestrou, ktorá centru oznámila že matka detí bola opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Nitre.

21. S poukazom na skutočnosť, že nariadené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel, pričom realizovanými šetreniami kolíznym opatrovníkom bolo zistené, že nejedná sa o osobu vhodnú a ochotnú prevziať starostlivosť o maloleté deti, má súd za to, že v najlepšom záujme detí je nariadenie ústavnej starostlivosti s miestom jej výkonu v Centre pre deti a rodiny Kolíňany. Zároveň súd zo strany matky určil výživné na každé z maloletých detí v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine, t.j. vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa. Takto určené výživné v súčasnosti predstavuje 28,79 eura a je povinný ho uhrádzať každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Matka nie je zamestnaná, nie sú jej vyplácané dávky dôchodkového, nemocenského, úrazového poistenia, nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, štátnych sociálnych dávok. Matka nie je vedená ako uchádzačka o zamestnanie. S poukazom na uvedené má súd za to, že matka aj s poukazom a počet jej vyživovacích povinností nie je v súčasnosti schopná svoju vyživovaciu povinnosť si plniť vo vyššom rozsahu než minimálnom. Z uvedeného dôvodu súd určil matke výživné na každé z maloletých detí v minimálnom rozsahu podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine. Súdom určené výživné je matka povinná poukazovať na účet Centra pre deti a rodiny Kolíňany počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

22. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP, nakoľko neboli v konaní zistené skutočnosti odôvodňujúce priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie tým účastníkom, ktorý sa svojho procesného práva výslovne vzdal.

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v štyroch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudok v časti o výživnom je predbežne vykonateľný.